

DETALJMOTIVERING

Lagförslag

Lag om produktion av social- och hälsotjänster

3 § Definitioner. Det föreslås att till paragrafen fogas som punkterna 6 och 7 definitioner av sjukhus och av tjänstenhet för krävande socialvård. Definitionerna behövs för att den certifiering som ska säkerställa tjänstekvaliteten och ersätta den obligatoriska förhandsinspektion som avses i 16 § 2 mom. ska kunna inriktas på ett ändamålsenligt sätt.

I paragrafens 6 *punkt* ska begreppet sjukhus definieras. I gällande lagstiftning har begreppet sjukhus inte definierats. Med sjukhus avses för det första en enhet för hälsotjänster som har operationsverksamhet. Med operationsverksamhet avses sådana ingrepp som på grund av de anestesimetoder som används kräver specialkunskaper i anesthesiologi och som sålunda förutsätter att en anestesilog är närvarande vid operationen eller i uppföljningen efter ingreppet. Anestesimetoder som används vid dessa operationer är bland annat allmän anestesi, dvs. sövning, eller någon annan stark sedation vid operation. Även omfattande bedövning som ryggbedövning, ”ryggmärgsbedövning” och epiduralbedövning samt plexus brachialisanestesi är sådana. Intravenös lokalanestesi vid ingrepp som kräver blodtomhet kan också jämföras med dessa metoder. De operationsåtgärder som avses i definitionen omfattar inte åtgärder vid lokal- eller ledningsanestesi där det inte behövs anesthesiologi. Vid dessa åtgärder kan vid behov också användas mild sedation med avslappnande läkemedel och ges smärtlindring under uppsikt av den läkare som utför åtgärden.

För det andra avses med sjukhus en enhet för hälsotjänster där medicinsk vårdverksamhet utövas dygnet runt. Med medicinsk dygnetruntvårdverksamhet avses medicinsk vård av patienter eller att deras tillstånd följs upp av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården eller vid en tjänstenhet inom hälso- och sjukvården. Sådana enheter är bland annat universitetssjukhusen, centralsjukhusen, de psykiatriska sjukhusen samt enheterna för specialiserad sjukvård dygnet runt och hälsovårdscentralernas vårdavdelningar. Även enheter där patienternas mående och hälsotillstånd efter en vårdåtgärd kan följas upp av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården till exempel fram till nästa morgon ska betraktas som sjukhus.

I paragrafens 7 *punkt* definieras begreppet tjänstenhet för krävande socialvård. De tjänster som produceras i en tjänstenhet för krävande socialvård förutsätter att enhetens personal utöver grundläggande yrkesutbildning har vidareutbildning, kompletterande utbildning eller påbyggnadsutbildning som säkerställer vittomfattande specialkunskaper. Tjänsterna inom krävande socialvård är nästan utan undantag integrerade tjänster inom social- och hälsovården. Dessutom kan det finnas behov av att också förena dem med tjänster inom andra förvaltningsområden, som småbarnspedagogik och läroväsende eller sysselsättningstjänster.

Vid de tjänstenheter som producerar krävande socialvård kan man när villkoren enligt den lagstiftning som tillämpas i förekommande fall uppfylls ge vård eller omvårdnad oberoende av egen vilja eller vidta åtgärder som begränsar klientens självbestämmanderätt. Genomförandet av dessa åtgärder kräver alltid en multiprofessionell arbetsgrupp och multiprofessionellt beslutsfattande samt att den vård och omvårdnad som ges i enheten tillhandahålls och följs upp. För de nämnda åtgärderna måste det i tjänstenheten därför utöver socialarbete finnas tillgång till tillräckliga kunskaper inom behövliga specialområden när det gäller bland annat medicin och psykologi.

Tjänster inom krävande socialvård produceras bland annat vid sådana barnskyddsanstalter, boendeservice- och rehabiliteringsenheter inom missbrukarvården och handikappservicen och vissa motsvarande långt specialiserade tjänsteenheter för äldre som kräver vittomfattande specialkunskaper. Sådana enheter som avses i definitionen är också enheter som producerar tjänster i fråga om utredning av sexuellt utnyttjande av barn eller vid utdragna tvister om vårdnad och umgängesrätt.

Tjänsterna vid enheterna för krävande socialvård tillhandahålls ofta dygnet runt, men enheterna kan också på deltid eller under en del av dygnet producera tjänster som uppfyller samma kriterier. Tjänstens varaktighet kan vara kort- eller långvarig och den kan bestå av till exempel utvärderings-, rehabiliterings- eller krisperioder.

16 § Förhandsinspektion. Enligt paragrafens 2 *moment* ska sjukhuset och tjänsteenheter för krävande socialvård i regel alltid inspekteras. Inspektionen ska företas av registermyndigheten. En inspektion ska alltid företas innan en anteckning görs i registret och vid inspektionen ska det säkerställas att de verksamhetsbetingelser som föreskrivs i lagens 2 kap. uppfylls liksom klient- och patientsäkerheten.

16 a §. Certifiering som ersätter förhandsinspektion. [Pykälät numeroidaan juoksevasti lopullisessa versiossa.] Paragrafens 1 *mom.* ska innehålla bestämmelser om certifiering som ersätter obligatorisk förhandsgranskning enligt 16 § 2 *mom.* Om tjänsteenheter tillämpar ett kvalitetsstyrningssystem som certifierats av en ackrediterad certifieringsorganisation enligt europeiska eller internationella standarder, behöver registermyndigheten inte inspektera sjukhuset eller tjänsteenheter för krävande socialvård innan det antecknas i registret. [Certifieringsorganisationen påvisar sin behörighet och sitt oberoende genom att ackreditera sin verksamhet.](#)

Kvalitetsstyrningssystemet ska innehålla till exempel som bilaga planer som görs upp för att säkerställa den berörda verksamhetens kvalitet samt klient- och patientsäkerheten och som förutsätts någon annanstans i lag. Sådana är åtminstone en plan för kvalitetsledningen och för hur patientsäkerheten tillgodoses enligt 8 § i lagen om hälso- och sjukvård och en plan för egenkontroll som avses i 47 § i socialvårdslagen.

Enligt paragrafens 2 *mom.* ska åtminstone det certifierade kvalitetsprogrammet för social- och hälso-tjänster (SHQS) samt det certifierade systemet ISO 9001 betraktas som sådana certifierade kvalitetsstyrningssystem som avses i 1 *mom.* Dessa system inbegriper inspektion som företas av den sammanslutning som beviljar certifieringen. När denna lag stiftas finns det inte kännedom om andra motsvarande certifierade kvalitetsstyrningssystem för social- och hälso-tjänster. I fortsättningen kan även andra system som uppfyller kraven godkännas som ersättning för förhandsinspektion. Registermyndigheten ska bedöma om den certifiering som tjänsteproducenten lägger fram uppfyller dessa villkor.

LAGFÖRSLAG

Lag om produktion av social- och hälso-tjänster

3 § Definitioner. Det föreslås att till paragrafen fogas som punkterna 6 och 7 definitioner av sjukhus och av tjänsteenhet för krävande socialvård. Definitionerna behövs för att den certifiering som ska säkerställa tjänstekvaliteten och ersätta den obligatoriska förhandsinspektion som avses i 16 § 2 mom. ska kunna inriktas på ett ändamålsenligt sätt.

I paragrafens 6 *punkt* ska begreppet sjukhus definieras. I gällande lagstiftning har begreppet sjukhus inte definierats. Med sjukhus avses för det första en enhet för hälso-tjänster som har operationsverksamhet. Med operationsverksamhet avses sådana ingrepp som på grund av de anestesimetoder som används kräver specialkunskaper i anesthesiologi och som sålunda förutsätter att en anestesilog är närvarande vid operationen eller i uppföljningen efter ingreppet. Anestesimetoder som används vid dessa operationer är bland annat allmän anestesi, dvs. sövning, eller någon annan stark sedation vid operation. Även omfattande bedövning som ryggbedövning, ”ryggmärgsbedövning” och epiduralbedövning samt plexus brachialisanestesi är sådana. Intravenös lokalanestesi vid ingrepp som kräver blodtomhet kan också jämföras med dessa metoder. De operationsåtgärder som avses i definitionen omfattar inte åtgärder vid lokal- eller ledningsanestesi där det inte behövs anesthesiologi. Vid dessa åtgärder kan vid behov också användas mild sedation med avslappnande läkemedel och ges smärtlindring under uppsikt av den läkare som utför åtgärden.

För det andra avses med sjukhus en enhet för hälso-tjänster där medicinsk vårdverksamhet utövas dygnet runt. Med medicinsk dygnetruntvårdverksamhet avses medicinsk vård av patienter eller att deras tillstånd följs upp av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården eller vid en tjänsteenhet inom hälso- och sjukvården. Sådana enheter är bland annat universitetssjukhusen, centralsjukhusen, de psykiatriska sjukhusen samt enheterna för specialiserad sjukvård dygnet runt och hälsovårdscentralernas vårdavdelningar. Även enheter där patienternas mående och hälsotillstånd efter en vårdåtgärd kan följas upp av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården till exempel fram till nästa morgon ska betraktas som sjukhus.

I paragrafens 7 *punkt* definieras begreppet tjänsteenhet för krävande socialvård. De tjänster som produceras i en tjänsteenhet för krävande socialvård förutsätter att enhetens personal utöver grundläggande yrkesutbildning har vidareutbildning, kompletterande utbildning eller påbyggnadsutbildning som säkerställer vittomfattande specialkunskaper. Tjänsterna inom krävande socialvård är nästan utan undantag integrerade tjänster inom social- och hälsovården. Dessutom kan det finnas behov av att också förena dem med tjänster inom andra förvaltningsområden, som småbarnspedagogik och läroväsende eller sysselsättningstjänster.

Vid de tjänsteenheter som producerar krävande socialvård kan man när villkoren enligt den lagstiftning som tillämpas i förekommande fall uppfylls ge vård eller omvårdnad oberoende av egen vilja eller vidta åtgärder som begränsar klientens självbestämmanderätt. Genomförandet av dessa åtgärder kräver alltid en multiprofessionell arbetsgrupp och multiprofessionellt beslutsfattande samt att den vård och omvårdnad som ges i enheten tillhandahålls och följs upp. För de nämnda åtgärderna måste det i tjänsteenheten därför utöver socialarbete finnas tillgång till tillräckliga kunskaper inom behövliga specialområden när det gäller bland annat medicin och psykologi.

Tjänster inom krävande socialvård produceras bland annat vid sådana barnskyddsanstalter, boendeservice- och rehabiliteringsenheter inom missbrukarvården och handikappservicen och vissa motsvarande långt specialiserade tjänsteenheter för äldre som kräver vittomfattande

specialkunskaper. Sådana enheter som avses i definitionen är också enheter som producerar tjänster i fråga om utredning av sexuellt utnyttjande av barn eller vid utdragna tvister om vårdnad och umgängesrätt.

Tjänsterna vid enheterna för krävande socialvård tillhandahålls ofta dygnet runt, men enheterna kan också på deltid eller under en del av dygnet producera tjänster som uppfyller samma kriterier. Tjänstens varaktighet kan vara kort- eller långvarig och den kan bestå av till exempel utvärderings-, rehabiliterings- eller krisperioder.

16 § Förhandsinspektion. Enligt paragrafens 2 *moment* ska sjukhuset och tjänsteenhetsen för krävande socialvård i regel alltid inspekteras. Inspektionen ska företas av registermyndigheten. En inspektion ska alltid företas innan en anteckning görs i registret och vid inspektionen ska det säkerställas att de verksamhetsbetingelser som föreskrivs i lagens 2 kap. uppfylls liksom klient- och patientsäkerheten.

16 a §. Certifiering som ersätter förhandsinspektion. [Pykälät numeroidaan juoksevasti lopullisessa versiossa.] Paragrafens 1 *mom.* ska innehålla bestämmelser om certifiering som ersätter obligatorisk förhandsgranskning enligt 16 § 2 *mom.* Om tjänsteenhetsen tillämpar ett kvalitetsstyrningssystem som certifierats av en ackrediterad certifieringsorganisation enligt europeiska eller internationella standarder, behöver registermyndigheten inte inspektera sjukhuset eller tjänsteenhetsen för krävande socialvård innan det antecknas i registret. Certifieringsorganisationen påvisar sin behörighet och sitt oberoende genom att ackreditera sin verksamhet.

Kvalitetsstyrningssystemet ska innehålla till exempel som bilaga planer som görs upp för att säkerställa den berörda verksamhetens kvalitet samt klient- och patientsäkerheten och som förutsätts någon annanstans i lag. Sådana är åtminstone en plan för kvalitetsledningen och för hur patientsäkerheten tillgodoses enligt 8 § i lagen om hälso- och sjukvård och en plan för egenkontroll som avses i 47 § i socialvårdslagen.

Enligt paragrafens 2 *mom.* ska åtminstone det certifierade kvalitetsprogrammet för social- och hälso-tjänster (SHQS) samt det certifierade systemet ISO 9001 betraktas som sådana certifierade kvalitetsstyrningssystem som avses i 1 *mom.* Dessa system inbegriper inspektion som företas av den sammanslutning som beviljar certifieringen. När denna lag stiftas finns det inte kännedom om andra motsvarande certifierade kvalitetsstyrningssystem för social- och hälso-tjänster. I fortsättningen kan även andra system som uppfyller kraven godkännas som ersättning för förhandsinspektion. Registermyndigheten ska bedöma om den certifiering som tjänsteproducenten lägger fram uppfyller dessa villkor.

LAGFÖRSLAG

Lag om produktion av social- och hälsotjänster

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

6) *sjukhus* en enhet för hälsotjänster där operationsverksamhet eller medicinsk dygnetruntvårdverksamhet utövas,

7) *tjänsteenhet för krävande socialvård* en sådan enhet inom socialvården som producerar tjänster som förutsätter specialkunskaper i socialvård och även förutsätter integration av hälso- och sjukvårdkunskaper i tjänsten eller tjänster där det kan vidtas åtgärder som begränsar klientens självbestämmanderätt,

16 §

Förhandsinspektion

Innan en tjänsteenhet antecknas i registret får registermyndigheten vid behov företa en förhandsinspektion i tjänsteproducentens tjänsteenhet för att säkerställa verksamhetsbetingelserna enligt 2 kap. samt klient- och patientsäkerheten. Verksamhetens innehåll samt målgruppen i fråga om klienter och patienter ska beaktas särskilt då behovet av en förhandsinspektion bedöms.

Registermyndigheten ska dock inspektera ett sjukhus eller en enhet för särskilt krävande socialtjänster innan enheten antecknas i registret.

Regionförvaltningsverket ska på begäran av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården inspektera en sådan tjänsteenhet för vilken en tillståndsansökan har lämnats in till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

På registermyndighetens begäran får en utomstående expert och en representant för den kommun på vars område tjänsterna är avsedda att produceras delta i förhandsinspektionen. På utomstående experter tillämpas 24 § 4 mom. i denna lag.

16 a §

Certifiering som ersätter förhandsinspektion

Om sjukhuset eller tjänseenheten för krävande socialvård tillämpar ett certifierat kvalitetsstyrningssystem som certifierats av en ackrediterad certifieringsorganisation och som enligt europeiska eller internationella standarder bedömts av ett oberoende organ, så behöver en förhandsinspektion enligt 16 § 2 mom. inte företas. Kvalitetsstyrningssystemet ska innehålla en plan för kvalitetsledningen och för hur patientsäkerheten tillgodoses enligt 8 § i lagen om hälso- och sjukvård eller en plan för egenkontroll som avses i 47 § i socialvårdslagen.

Till certifierade kvalitetsstyrningssystem enligt 1 mom. hänförs åtminstone det certifierade kvalitetsprogrammet för social- och hälsotjänster (SHQS) och det certifierade systemet ISO 9001.